

Ηθική Φιλοσοφία & Δυναμική Διαλεκτική

Τα πάντα στην φύση και σε ολόκληρο το σύμπαν διέπονται από μια αδήριτη και αέναη δυναμική διαλεκτική, όπως η διαλεκτική μεταξύ λευκού – μαύρου που με μια απειροελάχιστη αλλαγή φωτονίων εμφανίζει διάφορες αποχρώσεις του γκρι, έτσι ώστε σε κάθε μεταβολή αριθμού φωτονίων αναδεικνύονται έτσι εκατομμύρια διαφορετικές διαβαθμίσεις του γκρι. Έτσι και στην καθημερινότητα του ανθρώπου (ατομικά, κοινωνικά). Από "δυναμικής διαλεκτικής" αρξάμενοι λοιπόν, οτιδήποτε δεν εμφορείται διαλεκτικής τινί τρόπω, εξ ορισμού δεν γίνεται αποδεκτό (το σύνηθες) διότι οδηγεί σε απόλυτα συστήματα και απόλυτες πεποιθήσεις.

Η Ηθική Φιλοσοφία (Ethica) ακολουθώντας αυτή τη δυναμική διαλεκτική δεν υποδεικνύει, δεν υπαγορεύει, αλλά και δεν απαιτεί από τους ανθρώπους (άτομα, κοινωνίες) οτιδήποτε. Γενικά οι άνθρωποι δεν εντέλλονται εκ της Ηθικής Φιλοσοφίας, κάτι που γίνεται στα ιδεοληπτικά συστήματα και μάλιστα δογματικά/ τιμωρητικά/σωφρονιστικά/ενοχικά, όπως για παράδειγμα σε διάφορα θρησκευτικά δόγματα και στην Εθιμική ηθική (morality).

Η Ηθική Φιλοσοφία προτείνει / εισηγείται στους ανθρώπους (στο κάθε σκεπτόμενο υποκείμενο) διάφορους τρόπους για το πώς να πράξει σε αυτό το οποίο τείνει/θέλει/πρέπει να κάνει. Δεν επιβάλλει νόμους/εντολές/κανόνες/κτλ, αλλά με σεμνότητα διαλεκτικά προτείνει και καλλιεργεί πιθανούς λογοκεντρικούς και συνετούς τρόπους δράσης και λειτουργίας του ανθρώπου (ή των κοινωνιών) αποφεύγοντας κατά το δυνατόν τις αντιδράσεις. Δεν απειλεί, δεν τιμωρεί, δεν εκβιάζει, δεν υποχρεώνει, ενώ διδάσκει τη συνεχή και αέναη δυναμική διαλλακτική για το καθετί.

Η Ηθική Φιλοσοφία δεν είναι οδηγός για τους ανθρώπους. Απεναντίας διδάσκει και καλλιεργεί στους ανθρώπους την προσωπική ευθύνη και ατομική επιλογή, έτσι ώστε ο κάθε άνθρωπος να είναι –ή πρέπει να είναι– οδηγός του εαυτού του, ενώ η Ηθική Φιλοσοφία είναι –ή πρέπει να είναι– ο συνοδηγός στη ζωή του. Σαν «συνοδηγός» η Ηθική Φιλοσοφία του διαβάξει τον χάρτη (ωσεί GPS) και του λέει τι θα συναντήσει παρακάτω, αλλά και πιθανούς τρόπους να δράσει/ λειτουργήσει. Η απόφαση/επιλογή είναι του οδηγού. Σε αντίθεση με τα δογματικά/ιδεοληπτικά συστήματα που υπαγορεύουν/διατάζουν τι να πράξει ο καθείς.

- Ο Ηθικός Φιλόσοφος δεν είναι νομοθέτης/ιεροκήρυκας/προπαγανδιστής/κοσμοδιορθωτής/παντογνώστης/πάνσοφος/κτλ. Δεν διδάσκει “σκοπούς” (η επιλογή του “σκοπού” είναι προσωπική υπόθεση), αλλά καλλιεργεί/διδάσκει τρόπους στάσεων και συμπεριφορών και θέτει ερωτήματα από τα οποία θα αναδειχθεί η απάντηση, όλα προσανατολισμένα στο μονοπάτι του όμορφου/δίκιου/καλού/ αληθινού. Όπως και να έχει, η επιλογή και η τελική απόφαση επαφίεται στο ευφυές έμβιο ον (το σκεπτόμενο υποκείμενο).

Αντώνης Αναστασιάδης

[ΣΗΜ. Εμπνευσμένο από το βιβλίο του Δ. Ράπτη: Η διαλεκτική στη Γνώση και τη Ζωή]